

5. Концептуален модел за използване на постигнатите резултати от изследването и прилагането им в полза на ромската общност

Според един от класиците на социологическата традиция Макс Вебер⁷, концептуалният модел или „идеален тип“, както го нарича той е методологически инструмент, чрез който можем в най-пълна степен, най-обхватно и подробно да опишем даден феномен. Като всички методологически инструменти и този има своите ограничения - обхватността на направения анализ и изводите, които можем да направим, се отнасят до идеалния тип на въпросния феномен, който в действителността не съществува в „чист“ вид и винаги в някаква степен се отклонява от концептуалния модел. Така че концептуалният модел от една страна, ни дава възможност максимално, пълно и обхватно да анализираме даден феномен, но от друга страна, винаги трябва да държим изследователските си сетивата будни относно ограниченията на метода и съответно относно произведения чрез този метод ограничен резултат, който винаги е контекстуален и исторически специфичен.

Определено от предложеното изследване ще има смисъл, ако на тази основа се конструира както обещаният концептуален модел за използване на постигнатите резултати, така и прилагането му в полза на ромската общност. Тези резултати предполагат такъв ролеви модел, който може да се състои най-общо от две неразделни части, свързани с първопроходеца:

- да се мине през спецификите на откъсването му от общността и
- да се стигне до специфичните начини на връщане в нея с пренос на позитивната промяна.

Връзката между двете части на модела е в това, с което първопроходецът е привнесъл и променил българската общност и съответно в това, с което тя е променила него самия. А тази промяна той се стреми да внесе в ромската общност.

5.1. Специфики на откъсване от общността

5.1.1 Семейно-родови предпоставки за раждане и възпитание на първопроходеца

В наше време принадлежащите лица към семейството на първопроходеца и от най-близкото му обкръжение по ред причини са останали по родните си места, а голяма част от тях са с определен, относително устойчив социален статус. Най-често и двамата родители са от ромски произход, а понякога раждането и формирането на първопроходец е възможно и в смесено по етнически признак семейство, в което обаче най-често бащата е ром. Все още в тези семейства момчетата имат по-добра перспектива за достъп до високите степени на образование, макар че в последно време родителите инвестират еднакво отговорно и равнопоставено и върху женската си челяд.

Първопроходецът расте и усвоява жизнен опит от цялата плеяда роднини и близки на неговото семейство. **До тръгването си на училище това го прави много гъвкав и бързо приспособяващ се към по-възрастните, с които е**

⁷ Вебер, М. 1998: Смисъл и ценност. Изд. „Критика и хуманизъм“, София.